

Această publicație este realizată în cadrul proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice”, implementat de către Institutul pentru Dezvoltare și Inițiativa Sociale (IDIS) „Viitorul”, în parteneriat cu Fondul de Parteneriat pentru Transparență (SUA).

Buletinul informativ a fost elaborat cu asistența financiară a Fondului de Parteneriat pentru Transparență. Conținutul este responsabilitatea exclusivă a IDIS „Viitorul” și nu reflectă sub nicio formă punctele de vedere ale IDIS „Viitorul” și Fondului de Parteneriat pentru Transparență.

ACHIZIȚIILE PUBLICE IN VIZOR

BULETIN INFORMATIV

Nr. 7 (februarie 2023)

DIN CUPRINS

6 | INTEGRARE EUROPEANĂ
Opinia Comisiei Europene:
Republica Moldova
„la nivel începător” în
domeniul achizițiilor
publice

8 | LEGISLAȚIE
Societatea civilă
atenționează asupra
riscurilor proiectului
privind creșterea
pragurilor din Legea
achizițiilor publice

10 | TRANSPARENȚĂ
Asociația „Părinți Solidari”
a prezentat rezultatele
evaluării transparenței
financiare a Ministerului
Educației și Cercetării
pentru anul 2022. Află
concluziile raportului

17 | RAPOARTE
Achizițiile sectoriale
din Moldova, evaluate
de Asociația pentru
Guvernare Eficientă și
Responsabilă într-o serie
de publicații

20 | MONITORIZARE
Provocările jurnaliștilor
și activiștilor în
documentarea articolelor
despre achizițiile publice,
discutate cu autoritățile

EDITORIAL

ACHIZIȚIILE PUBLICE ÎN DOMENIUL INFRASTRUCTURII SUNT CONSIDERATE CEL MAI PUȚIN TRANSPARENTE

Andrei BARGAN,
*Directorul Asociației
obștești „Prospect”*

Proiectul „Monitorizarea achizițiilor publice pentru anul 2022 din raionul Cimișlia”, implementat în perioada aprilie – decembrie 2022 a avut drept scop consolidarea integrității achizițiilor publice în raionul Cimișlia prin monitorizarea lor de către societatea civilă locală. Ne-am concentrat pe domeniul construcției și reparației drumurilor locale. Am ales acest tip de achiziții în domeniul infrastructurii pentru că este vulnerabil ilegalităților și considerat cel mai puțin transparent.

Impactul monitorizării urmează să-l apreciem în următorul an, dar deja putem spune că cetățenii din raionul Cimișlia sunt mai bine informați despre achizițiile publice locale. Sper ca în raionul Cimișlia să nu mai fie planificată construcția trotuarelor prin sat cu pilonii de electricitate care nimeresc în centrul trotuarului, iar agenții economici să respecte caietele de sarcini și să nu modifice din mers lucrările.

ORGANIZAȚIILE SOCIETĂȚII CIVILE CONTINUĂ SĂ MONITORIZAZE INTEGRITATEA ACHIZIȚIILOR PUBLICE DIN MOLDOVA ȘI SĂ RESPONSABILIZEZE ACTORII IMPLICAȚI

» Articole, videoclipuri explicative, investigații jurnalistice, emisiuni TV, infografice și evenimente publice privind procesul de achiziție publică. Sunt o parte din rezultatele organizațiilor societății civile beneficiare de granturi în cadrul proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice”, care este implementat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” în colaborare cu Fondul de Parteneriat pentru Transparență din SUA. În acest sens, reprezentanții societății civile și echipa de implementare a proiectului și-au dat întâlnire online pe 30 noiembrie și 1 decembrie 2022 pentru a face schimb de experiență și a împărtăși rezultatele și impactul proiectelor lor în ultimul trimestru.

Asociațiile obștești „Localinvest”, „Prospect”, „Media-Guard” (în parteneriat cu Ziarul de Gardă), „LEX XXI”, „Centrul Contact Cahul” (în parteneriat cu „Cahul 2030”), „AGER”, „Părinți Solidari” și proiectul media „CU SENS” sunt organizațiile societății civile din Moldova care beneficiază de granturi în valoare totală de peste 185 de mii de dolari pentru monitorizarea achizițiilor publice. Programul de granturi desfășurat de IDIS „Viitorul” își

propune să formuleze recomandări în scopul îmbunătățirii nivelului de comunicare cu autoritățile relevante, integritatea achizițiilor publice, eficiența achizițiilor publice, bugetele publice și capacitatea de bună guvernare.

„Pentru noi este important ca reprezentanții societății civile, dar și jurnaliștii din Republica Moldova să monitorizeze procesul de achiziție și să ofere

recomandări pentru îmbunătățirea comunicării cu autoritățile și consolidarea integrității achizițiilor publice”, a declarat Carolina Ungureanu, vice-director IDIS „Viitorul” și managerul proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice”.

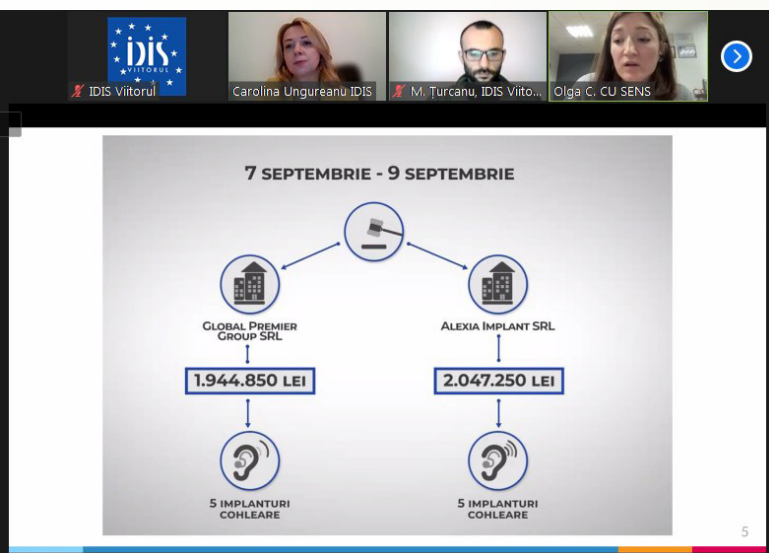
La rândul său, Hady Fink, directorul de proiect din cadrul PTF, a specificat „Vrem să vedem impactul, rezultatele proiectelor, recomandările pentru autorități și modul în care achizițiile monitorizate contribuie la îmbunătățirea sistemului de achiziție publică și a legislației în domeniu”.

Organizațiile, selectate pe baza unui proces competitiv beneficiază de suport financiar între 17 și 25 mii de dolari, asistență și expertiză în procesul de monitorizare a achizițiilor. Beneficiarii granturilor implementează proiecte de monitorizare a achizițiilor desfășurate de autoritățile publice, cum ar fi primăriile și consiliile raionale, întreprinderile cu capital public sau alte entități de stat. Rezultatele monitorizării sunt reflectate în articole jurnalistice, infografice, materiale analitice, discuții publice și evenimente de instruire.

noastră, să motivăm autoritățile să fie mai responsabile de modul cum gestionează resursele publice. Avem în Moldova baze de date deschise și instrumente care pot fi folosite în acest sens. Urmărim stegulețele roșii și analizăm achizițiile care implică sume mari de bani, achizițiile urgente sau legate de sănătate pentru că implică sume foarte mari”, a subliniat jurnalista Olga Ceaglei.

În același timp, 15 tineri din regiunile țării au învățat să promoveze transparența în domeniul achizițiilor publice, cum este construit sistemul de achiziții, identifica riscuri de corupție, verifica datele și modul în care pot comunica aceste probleme în cadrul [taberei de vară „Achizițiile publice în vizorul tinerilor” organizată de către Asociația „Media-Guard”](#) în perioada 4-6 august și ulterior să scrie articole în domeniu. Asociația a publicat două investigații, a finalizat documentarea celei de-a treia și publicat două explicatoare video și urmează să mai publice încă trei, cum ar fi [VIDEO EXPLICATIV: Cum verificăm achizițiile întreprinderilor cu capital de stat](#) sau [Firmele unui consilier raional de la Călărași, „abonate” la bugetul public](#). „Întreprinderile publice nu publică informații legate de achizițiile așa că ne-am concentrat pe monitorizarea achizițiilor efectuate de întreprinderile publice care au legătură de demnitarilor de stat ce câștigă contracte cu astfel de întreprinderi și unde se atestă conflicte de interese. La mijlocul lunii decembrie vom avea evenimentul final, prezentând rezultatele și concluziile proiectului nostru”, a spus Mariana Colun.

De asemenea, din cele șase materialele elaborate de Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER) în cadrul acestui semestru putem afla mai multe despre achizițiile publice sectoriale, cum ar fi [achiziția de valoare mică a 22 000 sticle de apă potabilă de 1,5 l de către „Apă - Canal Chișinău”](#), de ce [ÎM „Regia Transport Electric” a încheiat un contract de achiziție în perioada în care la ANSC se afla pe rol o contestație](#) sau alte cazurile ce țin de aplicarea Legii nr. 74/2020. „Una din problemele identificate constă în lipsa documentației standard în achizițiile sectoriale sau a listei de interdicție, sau lipsa includerii acestor tipuri de achiziții în sistemul MTender. Totoda-

Astfel, de la jurnaliștii proiectului media „CU SENS” putem afla prin intermediul materialelor video Investigație: [De ce nu aud?](#) de se tergiversează procedura de achiziție a implanturilor auditive, [cine și cum poate contesta licitațiile publice](#) și [cum poți accesa licitațiile publice?](#) „Scopul nostru principal este să urmărim banii publici, iar prin munca

tă, am organizat o masă rotundă unde am pus în discuție problemele cu care se confruntă entitățile contractante în procesul de desfășurare a achizițiilor sectoriale, dar și am formulat recomandări pentru eficientizarea cadrului legal”, a subliniat Olga Diaconu, coordonatoarea de proiecte AGER.

La rândul său, Asociația „Părinți Solidari” și-a propus să fie cu ochii pe achizițiile publice realizate de Ministerul Educației și Cercetării și alte nouă instituții din subordinea Ministerului. În acest sens, organizația a monitorizat în ultimele luni 14 proceduri de achiziții desfășurate de către șapte instituții, a monitorizat modul în care informațiile sunt publicate pe site-ul Ministerului Educației, de exemplu, planurile de achiziții și evaluarea acestora, a publicat două [infografice](#) și realizat o [emisiune live pe Facebook](#) despre achiziții publice realizate de Ministerul Educației și Cercetării. „Ministerul Educației continuă să fie una netransparentă deoarece nu monitorizează modul în care instituțiile din subordinea sa utilizează banii publici”, a spus directoarea asociației, Ala Revenco.

La nivel regional, Asociația pentru Drepturile Omului „LEX XXI” din municipiul Bălți se mândrește cu două analize, cum ar fi [Primăria municipiului Bălți vs. SRL „Tehnologica Construct”: ce interese ascunde procedura de achiziție privind „Reparația capitală a părții carosabile din str. Independenței mun. Bălți”?](#), două infografice, dar și un [dialog public](#) despre crizei energetice în planul anual de achiziții publice în municipiul Bălți” „Unele dintre recomandările pe care le-am transmis sunt legate de sesizarea contractantului despre încălcări ale contractului, impunerea de penalități sau solicitarea includerii operatorului în lista de interdicții”, a zis Daniela Răileanu, asistentă în cadrul asociației.

Mai multe [reportaje și articole de presă](#), emisiuni, dar și seminare publice privind desfășurarea achizițiilor publice în raionul Cimișlia au fost elaborate de Asociația obștească „Prospect”. De menționat că prin intermediul proiectului în premieră în grupul de lucru privind achizițiile publice au fost incluși reprezentanți ai societății civile și anume Asociația obștească „Prospect”.

Întrebat de Sabine Engelhard, ofițer de proiect din partea PTF, cum au convins autoritățile să facă parte din grupul de lucru pe achiziții, directorul AO „Prospect”, Andrei Bargan, a argumentat „Cred că au fost pur și simplu surprinși la început și au încercat să-și justifice reticența spunând că întrunirea grupului de lucru este secretă. Dar am fost de acord să semnăm un acord de confidențialitate și le-am spus că monitorizăm achizițiile în conformitate cu legea în cadrul unui proiect. Când au înțeles intenția noastră, au acceptat treptat situația. În general, oamenii nu știu care este rolul grupului de lucru, ce face acesta și cum se pot implica”.

„Asociația este un exemplu elocvent al unei organizații deschise, cu soluții, cooperantă și constructivă în dialog cu autoritățile. Aceste elemente reprezintă și cheia succesului”, a argumentat Sabine Engelhard. Tot ea a fost interesată să afle dacă autoritățile contractante sunt sancționate pentru nerespectarea legislației în domeniul achizițiilor publice sau ce pericole ascund contractele cu sume foarte mici sau neargumentat de mari.

Vă rugăm să enumerați rezultatele cantitative și calitative atinse în această perioadă

- ▷ Elaborarea și publicarea a 6 articole prin care am informat publicul despre mai multe ilegalități în achizițiile sectoriale.
- ▷ Monitorizarea a peste 50 de achiziții sectoriale care ne-au permis să evaluăm sistemul achizițiilor sectoriale în Moldova și să identificăm lacunele existente.
- ▷ Analiza a peste 30 de decizii a ANSC pe marginea achizițiilor sectoriale, fapt ce ne-a ajutat să înțelegem problemele legislative în reglementarea achizițiilor sectoriale
- ▷ Organizarea unei mese rotunde cu entitățile contractante, ANSC, Ministerul Finanțelor, Curtea de Conturi unde s-au discutat provocările legate de achizițiile sectoriale. Factorii de decizie au obținut un feedback cu privire la problemele entităților contractante în implementarea Legii nr. 74/2020

În același context, Lars Jeurling, membru al echipei de management și consilier de proiect la Fondul de Parteneriat pentru Transparență a vrut să cunoască de la organizațiile participante care sunt cele mai potrivite instrumente de monitorizare a achizițiilor publice în Moldova, dar și cât de eficient este sistemul MTender în acest scop.

Totodată, achizițiile publice desfășurate de Consiliul raional și Spitalul raional din Rîșcani, în spe-

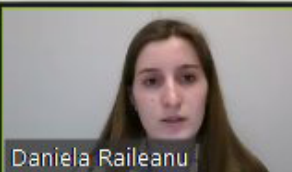
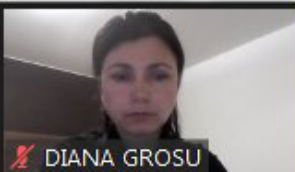
cial executarea contractelor, sunt monitorizate în cadrul proiectului implementat [A.O. „Localinvest”](#). Valoarea totală a achizițiilor monitorizate de către asociație în acest trimestru este de aproape 24 de milioane de lei. Un produs în cadrul proiectului este și reportajul [Reparație ca la carte, doar că fără prize](#), unde abia după finalizarea lucrărilor de reparație, Consiliul Raional Rîșcani și-a dat seama că nu a fost instalat sistemul de electricitate.

În raionul Cahul, de exemplu, [achizițiile publice sunt monitorizate de către cetățeni și presa locală cu suportul A.O. Centrul „Contact-Cahul”](#). Astfel, au fost monitorizate șase proceduri de achiziție publice, creat un grup de lucru pe monitorizarea achizițiilor și publicate opt articole în presa locală, cum ar fi [Când va fi reparat drumul de acces spre s. Alexanderfeld, raionul Cahul](#) sau [Două centre de sănătate din raionul Cahul vor fi reparate de compania care a construit Stadionul ATLANT](#). „În ultimele luni am realizat o serie de vizite în teren

împreună cu membrii grupului de lucru și am angajat și un expert tehnic pentru a ne ajuta să înțelegem ce se întâmplă în domeniul achizițiilor lucrărilor de construcții. Un alt obiectiv al proiectului nostru este să conștientizăm publicul cu privire la necesitatea de a se implica în procesul de monitorizare a achizițiilor publice”, a zis directorul asociației, Mihai Cucereanu.

Ulterior, investigațiile, constatările și recomandările formulate de reprezentanții societății civile după procesul de monitorizare a achizițiilor vor fi transmise decidenților pentru a fi examinate și întreprinse acțiuni de îmbunătățire a situației, responsabilizând astfel autoritățile implicate. Rezultatul așteptat ar fi obținerea eficienței în utilizarea banilor publici, minimizarea riscurilor autorităților publice, și în final, bunuri, lucrări și servicii publice de calitate pentru cetățenii Republicii Moldova.

Sursa: www.viitorul.org

Care sunt recomandările ca urmare a monitorizării achizițiilor publice?

Ce se va întâmpla cu rezultatele obținute după monitorizare?

- ▷ Publicarea rezultatelor pe pagina Asociației;
- ▷ Elaborarea infograficelor;
- ▷ Elaborarea unui reportaj;
- ▷ Înaintarea recomandărilor AC;

Recomandări:

- 1) să notifice operatorul cu privire la abaterile admise în executarea contractului;
- 2) să suspende executarea obligației corelative (plata);
- 3) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit; aplicarea penalităților conform contractului;
- 4) să rețină garanția de bună execuție;
- 5) să rezilieze contractul;

Ca să puteți la A.P. includem numele în Lista de interdicție

OPINIA COMISIEI EUROPENE: REPUBLICA MOLDOVA „LA NIVEL ÎNCEPĂTOR” ÎN DOMENIUL ACHIZIȚIILOR PUBLICE

» Conform [Raportului analitic al Comisiei Europene privind alinierea Republicii Moldova la acquis-ul comunitar](#), publicat pe data de 2 februarie curent, Republica Moldova se află la un nivel începător în 12 domenii, printre care și cel al achizițiilor publice.

Raportul evaluează situația și progresul înregistrat de către țara noastră pe 33 de domenii, printre care și cel al achizițiilor publice. Raportul, care prezintă opinia Comisiei Europene pe marginea cererii de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, completează [prima parte a Opiniei Comisiei](#) din 17 iunie 2022 care a evaluat criteriul politici și cel economic.

Conform Raportului analitic, țara noastră se află la un nivel începător în 12 domenii: achiziții publice; controlul financiar; libera circulație a mărfurilor; dreptul societăților comerciale, servicii financiare; impozitarea; politica socială și ocuparea forței de muncă; mediul și schimbările climatice; agricultura și dezvoltarea rurală; pescuitul; politica regională și coordonarea instrumentelor structurale; dispoziții financiare și bugetare. Raportul reflectă situația existentă în iunie 2022, iar progresele care au fost înregistrate ulterior vor fi reflectate în raportul privind politica de extindere a Uniunii Europene, care va fi publicat în toamna anului 2023.

Constatăm că Guvernul are înregistrate o serie de restanțe în privința mai multor acțiuni necesare pentru îmbunătățirea sectorului achizițiilor publice, care au fost planificate în [Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021 – 2022](#) și anume:

- 1 ELABORAREA ȘI IMPLEMENTAREA MECANISMULUI DE CERTIFICARE a specialiștilor din domeniul achizițiilor publice, în vederea instruirii, evaluării și calificării a cel puțin 100 de specialiști.
- 2 ELABORAREA ȘI APROBAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL de dezvoltare a sistemului de achiziții publice.
- 3 DEZVOLTAREA INTEGRALĂ a Sistemului electronic de achiziții publice MTender.
- 4 DEZVOLTAREA CADRULUI NORMATIV în domeniul achizițiilor publice în scopul asigurării implementării Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice și a Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere RM-UE și Acordului Organizației Mondiale a Comerțului privind achizițiile publice (GPA).

Autor: Diana Enachi, coordonatoare monitorizare achiziții publice, IDIS „Viitorul”

„VALOARE PENTRU BANI” – OBIECTIVUL PROGRAMULUI NAȚIONAL DE DEZVOLTARE A SISTEMULUI DE ACHIZIȚII PUBLICE

» Dezvoltarea unui sistem performant de achiziții publice capabil să furnizeze „valoare pentru bani” în utilizarea fondurilor publice este obiectivul general al elaborării Programului național în domeniu pentru anii 2023-2026, conceptul documentului fiind înaintat pentru consultări publice de către Ministerul Finanțelor.

Scopul elaborării Programului național de dezvoltare al sistemului de achiziții publice pentru 2023 – 2026 este de a stabili liniile de acțiune în vederea dezvoltării unui sistem performant de achiziții publice capabil să furnizeze „valoare pentru bani” în utilizarea fondurilor publice.

Programul urmează să asigure o abordare sistemică bazată pe un cadrul logic de intervenție bine definit în dezvoltarea sistemului de achiziții publice. În special, documentul se axează pe dezvoltarea unor elemente ale sistemului, recomandate și de Consiliul OCDE pentru achizițiile publice. Astfel, accentul va fi pus pe maximizarea eficienței sistemului de achiziții publice; asigurarea transparenței la toate etapele ciclului de achiziții publice; dezvoltarea și consolidarea capacităților personalului responsabil de achizițiile publice; asigurarea performanței la toate etapele ciclului

de achiziții publice. Realizarea acestor obiective va asigura sporirea eficienței sistemului de achiziții publice, asigurarea transparenței la toate etapele ciclului de achiziții, dezvoltarea și consolidarea capacităților personalului responsabil în domeniu și asigurarea performanței la toate etapele.

Achizițiile publice reprezintă o cotă parte semnificativă din PIB și din cheltuielile publice a oricărei țări, inclusiv a Republicii Moldova. Conform datelor Agenției Achizițiilor Publice, în anul 2022, valoarea achizițiilor publice a atins o cifră record de 13,6 miliarde lei, având o pondere în PIB de 4,47% (date accesibile pentru primele 9 luni ale anului). Totodată, aceste date reflectă doar achizițiile guvernate de Legea nr. 131/2015 care sunt realizate prin sistemul MTender. Adicional, autoritățile publice procură bunuri, servicii și lucrări prin contracte de valoare mică care nu sunt desfășurate electronic (și nu sunt incluse în statistica oficială privind achizițiile), valoarea cărora se estimează la circa 9 miliarde lei, conform Curții de Conturi. În baza acestor date și estimări, ponderea achizițiilor publice în PIB reprezintă circa 9-10%, ceea ce este comparabil cu ponderile achizițiilor publice în multe țări din UE. Astfel, prin volumul lor, achizițiile publice sunt importante pentru rezolvarea multor provocări legate de politicile publice (e.g. creșterea economică și crearea locurilor de muncă, modernizarea administrației publice).

Procesul de cooperare pentru elaborarea și aprobarea Programului va fi asigurat într-o manieră participativă, cu implicarea părților interesate la nivel de ministere, alte autorități publice, precum și societatea civilă. Ministerul Finanțelor va iniția consultarea publică a conceptului Programului în scopul informării și recepționării recomandărilor tuturor părților interesate și ulterior va crea grupul de lucru responsabil de elaborarea proiectului Programului.

SOCIETATEA CIVILĂ ATENȚIONEAZĂ ASUPRA RISCURILOR PROIECTULUI PRIVIND CREȘTEREA PRAGURILOR DIN LEGEA ACHIZIȚIILOR PUBLICE

» Pragurile pentru contractele de achiziții publice de mică valoare au fost majorate cu 50%. Parlamentul a votat în cea de-a doua lectură [modificări la Legea privind achizițiile publice](#), proiect care nu a fost supus consultărilor publice și discutat cu actorii din sector, inclusiv societatea civilă.

Astfel, pragurile pentru achizițiile publice, care se vor desfășura prin proceduri transparente cu publicare în sistemul electronic, se majorează cu 50%. Potrivit autorilor, condițiile care au stat la baza elaborării și adoptării proiectului de lege constau în ajustarea nivelurilor de praguri pentru contractele de achiziții publice de mică valoare, ca efect al impactului de inflație din ultima perioadă. Un alt argumente invocat de autorii proiectului

este necesitatea eficientizării activității autorităților contractante, care trebuie să se concentreze pe utilizarea eficientă a banilor publici și satisfacerea unor necesități reale, decât pe proceduri birocratice și hârtii, fie și pentru o achiziție foarte mică. Însă, vulnerabilitatea achizițiilor la riscurile de fraudă și corupție nu a fost luată în considerare.

Potrivit legislației în vigoare, achizițiile publice de valoare mică se realizează de către autoritatea/entitatea contractantă în baza planului anual de desfășurare a achizițiilor publice sau din motive de urgență, ca urmare a apariției unor necesități neplanificate sau evenimente imprevizibile. Motivele de urgență sunt justificate prin argumente concrete și stabilite de grupul de lucru, printr-un proces-verbal. Contractele de achiziție publică a căror valoare estimată, fără TVA, nu depășește pragurile menționate, sunt reglementate de Regulamentul achizițiilor publice de valoare mică, aprobat de

Guvern. Creșterea pragurilor de la care se aplică Legea nr. 131/2015 va scoate o parte semnificativă a achizițiilor din aria Legii nr. 131/2015. Astfel, pragurile noi vor prevedea că, în cazul contractelor de achiziții de bunuri și servicii, de până la 300 000 lei fără TVA și lucrări, de până la 375 000 lei fără TVA, Legea nr. 131/2015 cu toate garanțiile sale, în special posibilitatea de contestare a documentației de atribuire și rezultatelor achiziției la ANSC, nu va mai fi aplicabilă. În cazul contractelor de achiziții care au ca obiect servicii sociale și alte servicii specifice enumerate în Anexa nr. 2, pragul va fi 600 000 lei fără TVA.

În ceea ce privește raționamentul autorilor proiectului privind rata inflației, acesta nu argumentează creșterea cu 50% a pragurilor pentru desfășurarea achizițiilor conform Legii 131/2015 și prin sistemul electronic. Or, rata anuală a inflației nu a depășit pe parcursul anului 2022 - 34,62% (luna octombrie), conform datelor BNM. Începând cu luna noiembrie, rata anuală a inflației este în scădere și ritmul anual al inflației în luna decembrie 2022 a constituit 30,24 %. Mai mult, conform ultimelor prognoze ale BNM, rata inflației medii anuale va constitui 16% în anul 2023.

O parte semnificativă de achiziții publice vor ajunge să nu mai fie reglementate de Legea achizițiilor publice. Marea majoritate a achizițiilor desfășurate de autoritățile contractante cu bugete mici, cum ar fi APL-urile (circa 890), se încadrează în aceste limite. Astfel, se creează o portiță [*Rus: лазейка, Eng: loophole*] pentru ca majoritatea achizițiilor acestora să fie realizate prin contractare directă, în afara cadrului legal al Legii nr. 131/2015 și, deci cu minim de transparență și responsabilitate (accountability). Pe de altă parte, aceste modificări vor determina creșterea semnificativă a ponderii banilor publici cheltuiți prin proceduri de achiziție de valoare mică și de către autoritățile publice centrale. Din Hotărârile Curții de Conturi, aflăm că și unele ministere cheltuie în jur de 50% și mai mult din banii alocați prin achiziții de valoare mică, prin divizarea contractelor de achiziții publice. Majorarea pragurilor înlesnește divizarea și va duce inevitabil la creșterea sumelor cheltuite prin achiziții

de valoare mică. Deși, în conformitate cu noul Regulament privind achizițiile de valoare mică, datele privind contractele atribuite direct urmează a fi publicate trimestrial în sistemul electronic, se constată totuși că actualmente, sistemul MTender nu dispune de funcționalități tehnice în acest sens.

De asemenea, majorarea pragurilor poate diminua din efectele pozitive ale centralizării achizițiilor publice, spre exemplu, în domeniul sănătății. Instituțiile medicale, care au posibilitatea să cheltuiască sume mai mari de bani prin achiziții de mică valoare, în special directe, ar putea alege să desfășoare mult mai multe achiziții independente, eventual de la farmaciile din incinta instituțiilor medicale, diminuându-se ponderea resurselor financiare gestionate de Centrul pentru achiziții publice centralizate în sănătate (CAPCS). În acest mod, mai mulți bani vor fi cheltuiți netransparent, fără asigurarea concurenței, ceea ce va duce și la majorarea prețurilor de achiziție. Însă Legea nr. 131/2015 anume pentru asta și a fost adoptată – ca să stabilească standarde înalte de eficiență, transparență și corectitudine în domeniul achizițiilor publice.

În acest context, AO „AGER”, AO „IDIS Viitorul” și AO „Inițiativa Pozitivă” au elaborat și transmis către Parlament un Aviz asupra Proiectului de lege pentru modificarea articolului 2 din Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice Nr. 464 din 13.12.2022 și Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice (art.83), Nr. 202 din 24.08.2021.

Citește Avizul integral aici: [Avizul AGER, IDIS „Viitorul” și Inițiativa Pozitivă privind proiectele de modificare a Legii nr. 131/2015](#)

Cu toate acestea, în ședința plenară a Parlamentului din 2 februarie 2023, [Parlamentul a votat proiectul în cea de-a doua lectură, fiind și cea finală.](#)

Semnături:
AO „AGER”,
AO „IDIS Viitorul” și
AO „Inițiativa Pozitivă”

ASOCIAȚIA „PĂRINȚI SOLIDARI” A PREZENTAT REZULTATELE EVALUĂRII TRANSPARENȚEI FINANCIARE A MINISTERULUI EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII PENTRU ANUL 2022.

AFLĂ CONCLUZIILE RAPORTULUI

image: Freepik.com

» Bugetele instituțiilor publice ar trebui să fie un subiect de interes pentru toți cetățenii care plătesc impozite și contribuții la stat. Chiar și așa, bugetul unei instituții de stat este încă perceput abstract, asta deși este un bun public comun despre care contribuabilii au dreptul să cunoască cum este gestionat. Din păcate, nici instituțiile de stat nu sunt prea transparente privind achizițiile publice și bugetul acestora. Acest lucru a fost semnalat și de către A.O. „Părinți Solidari”, care a luat în vizor Ministerul Educației și Cercetării (MEC) și instituțiile subordonate acestuia, în cadrul proiectului „Sporirea transparenței și eficienței achizițiilor publice realizate de MEC”.

Acesta este implementat de către A.O. „Părinți Solidari” în perioada aprilie 2022 – februarie 2023 cu suportul financiar al Institutului pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” și al Fondului de Parteneriat pentru Transparență (SUA) în cadrul proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice”.

„ANALIZĂM CONSTANT MODUL ÎN CARE SUNT CHELTUIȚI BANII PUBLICI ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL”

În cadrul unei interviu, reprezentanții „Părinți Solidari” au oferit detalii despre proiect, scopul

acestuia, acțiunile întreprinse, dar și rezultatele deja vizibile privind procesul de transparentizare a MEC. Demararea proiectului a fost determinată de multiplele încălcări care persistă de ani buni la capitolul transparența bugetară, dar și în procesul de realizare a achizițiilor publice ale MEC, susține A.O. „Părinți Solidari”, care se califică drept o organizație care apără interesele copiilor, în special dreptul la educație de calitate.

„Urmărim și analizăm constant modul în care sunt cheltuiți banii publici în sistemul educațional. În cadrul monitorizării am observat o listă substanțială de încălcări

și neajunsuri la capitolul transparență bugetară și achiziții publice. Deoarece lucrurile nu se schimbau spre bine, am decis să ne axăm o perioadă mai îndelungată pe analiza și sistematizarea problemelor depistate”, a declarat Ala Revenco, directoarea executivă a A.O. „Părinți Solidari”.

Întrebați de ce tema achizițiilor publice ar trebui să fie importantă pentru societate, A.O. „Părinți Solidari” subliniază faptul că sursele financiare din care sunt realizate acestea reprezintă bani publici, deci bani ai tuturor oamenilor care achită taxe și contribuții la stat. Din păcate, în societate se atestă un nivel scăzut de interes pentru banii publici. Astfel, se creează un mediu favorabil pentru corupție și utilizarea ineficientă a banilor publici.

„Bugetul public, care este format din aceste contribuții ale cetățenilor, este deseori tratat și văzut ca ceva abstract care aparține doar instituției ce îl gestionează, nu ca un bun public al întregii societăți. Drept consecință, în procesul de gestionare a acestora apare tentația ca acești bani să fie utilizați în interese personale. Din cauza procesului destul de complex a derulării unei achiziții publice, proveniența și utilizarea resurselor financiare în cadrul acestei proceduri nu este prea bine înțeleasă nici de majoritatea cetățenilor, nici de unii funcționari responsabili de achiziții”, adăugă Vera Acostandei, coordonatoarea de proiect la A.O. „Părinți Solidari”.

Pentru a-și atinge obiectivul, asociația și-a propus să acționeze în trei direcții.

„Monitorizăm achizițiile și transparența financiară a Ministerului, informăm societatea despre domeniul respectiv, dar o și implicăm în acest proces. Totodată, realizăm o campanie de advocacy pentru a îmbunătăți transparența bugetară și procesul de achiziții publice ale MEC”, a menționat Vera Acostandei.

Mai multe acțiuni au fost deja întreprinse pentru a informa societatea privind achizițiile publice din cadrul MEC. Asociația menționează câteva [info-grafice](#), un ghid video despre accesarea informațiilor privind achizițiile realizate de MEC, în proces de realizare, precum și alte câteva articole privind monitorizarea acestora. Totodată, Asociația a realizat o emisiune live alături de părinți, experți și reprezentanți ai MEC.

„Am abordat mai multe subiecte, printre care achiziționarea manualelor școlare, principalele categorii de cheltuieli ale MEC, procedurile de achiziție transparente și mai puțin transparente”, susține A. Revenco.

MAI MULTE DETALII DESPRE SUBIECTELE DISCUTATE ÎN CADRUL EMISIUNII POT FI GĂSITE ÎN [COMUNICATUL](#) PUBLICAT PE PAGINA DE FACEBOOK A ASOCIAȚIEI „PĂRINȚI SOLIDARI”.

Întrebată despre principalele lacune identificate în procesul de analiză al transparenței achizițiilor publice realizate de MEC, A.O. „Părinți Solidari” enumeră lipsa de pe site-ul Ministerului Educației și Cercetării a planurilor de achiziții, anularea a trei proceduri de achiziții de manuale din totalul a cinci lansate în ultimii patru ani, dar și favorizarea anumitor agenți economici în cadrul procedurilor de achiziții. Totodată, se menționează că și Curtea de Conturi a identificat mai multe încălcări admise de MEC la procurarea diverselor bunuri și servicii.

ÎNCOTRO SUNT ORIENTATE PRINCIPALELE CHELTUIELI ALE MINISTERULUI EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII?

Potrivit asociației, principalele cheltuieli ale Ministerului Educației și Cercetării în anul 2022 sunt orientate spre achiziționarea serviciilor educaționale (realizarea planului de pregătire a cadrelor de specialitate), a manualelor școlare și realizarea lucrărilor de reconstrucție și modernizare a centrelor de excelență. Pentru părinți, achizițiile de interes major ar trebui să fie cele de achiziționare de manuale, pentru că abaterile admise în cadrul

efectuării acestora duc la procurarea bunurilor și serviciilor neconforme sau de proastă calitate, respectiv, afectează în mod direct atât elevii cât și părinții acestora, susține A.O. „Părinți Solidari”.

În contextul acestor realități, asociația susține că este nevoie de un efort comun al societății pentru a îmbunătăți lucrurile.

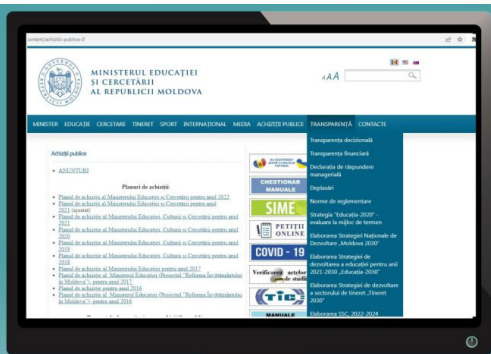
„Dacă vorbim de implicare, datorită Legii privind accesul la informație oricine are dreptul de a avea acces la informațiile de interes public, iar achizițiile se încadrează în această categorie. Respectiv, orice persoană interesată poate monitoriza cum sunt cheltuiți banii publici, inclusiv poate monitoriza și analiza achizițiile publice ale oricărei autorități – fie minister, fie instituție de învățământ din localitate. Termenul maxim în care autoritatea este obligată să răspundă la o solicitare de informație este de 15 zile lucrătoare sau trei săptămâni calendaristice”, informează A.O. „Părinți Solidari”.

- 1 În ultimii ani MEC a beneficiat de un suport impresionat al partenerilor de dezvoltare, inclusiv și sub aspectul dotării tehnice și al digitalizării. Acest fapt ar trebui să-și pună amprenta și asupra calității informațiilor publicate.
- 2 Ministerul Educației și Cercetării are suficient personal și chiar direcții responsabile de asigurarea transparenței și a realizării corecte și eficiente al bugetului alocat.
- 3 În prezent, informația publicată pe pagina web a Ministerului Educației și Cercetării nu este tocmai prietenoasă pentru cetățenii care caută anumite răspunsuri și pe care speră să le găsească accesând site-ul MEC. Încă nu sunt disponibile informații importante precum cea despre bugetul planificat al Ministerului Educației și Cercetării. Unele informații sunt incomplete, iar altele publicate la compartimente necorespunzătoare, susține asociația.

CUM ASIGURĂM DURABILITATEA PROIECTULUI?

„Acest proiect se vrea a fi un catalizator de schimbări pozitive în domeniul procedurilor de achiziții publice. Realizat cu succes și cu acordul tuturor părților implicate, el va oferi un șir de avantaje, atât beneficiarilor direcți, cât și indirecti: Ministerul Educației și Cercetării își va spori credibilitatea în fața publicului larg prin deschiderea către colaborare cu societatea civilă și acceptarea sugestiilor pozitive. Ulterior, va fi îmbunătățit accesul la informația publică oferită de instituția sus-menționată.

Prin sensibilizarea atenției publice vis-a-vis de monitorizarea achizițiilor publice (prin implicarea părinților în scrierea articolelor), vom avea părinți informați, interesați și activi în domeniul achizițiilor publice la nivel de instituții publice de învățământ. Ei vor avea capacitatea de a monitoriza procedurile de achiziții publice, respectiv, vor contribui colectiv la transparența acestora. De aceea invităm cât mai multe persoane interesate să ne fie alături și să se implice în acest proces complex, dar și foarte interesant, menționează A.O. „Părinți Solidari”.

#monitorizăm_achizițiile_MEC

NOTA 6 DIN 10

La final, întrebați cât de transparent este Ministerul Educației și Cercetării în privința repartizării și transparenței administrării resurselor financiare, dar și a informării, pe o scară de 1 la 10, A.O. „Părinți Solidari” a oferit un calificativ de șase puncte. Asociația a argumentat și de ce:

„Suntem exigenți în privința notei? Da! și avem și argumente:

Sursă: www.diez.md

ANDREI BARGAN: „ASOCIAȚIA NOASTRĂ ESTE UNICA ASOCIAȚIE OBȘTEASCĂ REPREZENTATĂ LA ȘEDINȚELE GRUPULUI DE LUCRU PENTRU ACHIZIȚIILE PUBLICE ÎN RAIONUL CIMIȘLIA”

» Achizițiile eficiente sunt un element cheie al bunei guvernante. Iar societatea civilă are un rol esențial în monitorizarea achizițiilor publice și asigurarea transparenței în atribuirea și executarea contractelor de achiziții publice, contribuind la consolidarea bunei guvernări și la dezvoltarea punților de legătură dintre societate și guvernare la toate nivelurile.

De acest lucru s-au convins și reprezentanții Asociației obștești „Prospect” din orașul Cimișlia, care face parte din cele opt organizații ale societății civile din Moldova care au beneficiat de granturi în valoare totală de 200 mii de dolari. Organizațiile au fost selectate pe baza unui proces competitiv în cadrul concursului de granturi lansat de proiectul „Consolidarea integrității în achizițiile publice”, care este implementat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” în colaborare cu Fondul de Parteneriat pentru Transparență din SUA. Care au fost activitățile și impactul proiectului „Monitorizarea achizițiilor publice pentru anul 2022 din raionul Cimișlia”, ce ar trebui să facă autoritățile din raionul Cimișlia pentru a asigura eficiența achizițiilor publice, dar și care sunt recomandările pentru organizațiile care monitorizează achizițiile publice, ne povestește **directorul Asociației obștești „Prospect”, ANDREI BARGAN.**

foto: Simion Ciocina/DW

Ana-Maria Veverița: Povestiți-ne un pic despre activitatea Asociației obștești „Prospect” și activitățile pe care le realizați în cadrul asociației?

Andrei Bargan: Asociația obștească „Prospect” a fost înființată la 27 februarie 1999 din inițiativa lucrătorilor din mass media locală din orașul Cimișlia. Asociația și-a început activitatea în octombrie 1999, lansând proiectul „Informarea cetățenilor despre executarea bugetelor locale” finanțat de Fundația Soros Moldova. Ulterior, a activat în domeniul producerii informației audiovizuale, emisiunilor privind respectarea drepturilor omului, obținând astfel Premiul 3 pentru cea mai reușită acțiune de promovare și apărare a drepturilor omului realizată în anul 2006; a coordonat proiecte finanțate de UNDP, USAID, Freedom House, UE în diverse domenii: libertatea de exprimare, acțiuni anticorupție, implicarea cetățenească etc. și a fost partener al ONG-urilor locale în diferite proiecte.

Misiunea Asociației obștești „Prospect” este dezvoltarea activismului social și spiritului de inițiativă al cetățenilor, informarea populației despre drepturile sale economice, sociale, antrenarea acestora în activitatea administrației publice locale. Iar obiectivele Asociației se referă la informarea populației din sate și distribuirea informației privind participarea cetățenilor în luarea deciziilor la nivel local; suport oferit pentru realizarea programelor sociale ale administrației publice locale, cât și informarea cetățenilor despre respectarea drepturilor lor sociale și folosirea banilor publici.

AMV: Ce experiență are asociația în domeniul achizițiilor publice? De ce domeniul achizițiilor este unul de interes pentru Asociația Dvs.?

Andrei Bargan: În perioada februarie - iunie 2021, Asociația obștească „Prospect” din orașul Cimișlia a fost partener în proiectul implementat de către Centrul Român de Politici Europene „Creșterea capacităților societății civile la nivel local pentru monitorizarea administrațiilor publice locale”. Experiența acumulată ne-a trezit interesul pentru eficiența folosirii banilor publici. Urmăream în mass-media articole și reportaje despre abateri de la legislație în cadrul achizițiilor publice. Am văzut, că licitațiile pentru achizițiile mai mari sunt electronice și putem astfel de la distanță să aflăm multă informație, apoi să analizăm și să oferim cetățenilor mai multă informație cum se cheltuie banii lor- banii publici.

AMV: Care a fost motivația de a aplica la concursul de granturi pentru organizațiile societății civile în domeniul monitorizării achizițiilor publice?

Andrei Bargan: Cunoșteam despre activitatea IDIS „Viitorul” anterior, experții institutului participând totodată la dezbaterile publice organizate de televiziunea locală. În luna martie 2022 când a fost lansat apelul de proiecte în domeniul achizițiilor publice din partea IDIS „Viitorul”, o colegă din societatea civilă locală mi-a sugerat ideea de a participa la concurs. În raionul Cimișlia nu auzisem să monitorizeze cineva din societatea civilă

achizițiile publice. Și atunci m-am gândit de ce să nu fim noi primii. Aveam deja experiență de activitate în monitorizare anticorupție la nivel local. Astfel, am aplicat și am fost selectați după un proces competitiv și clarificări din partea organizațiilor implementatoare - IDIS „Viitorul” și Fondul de Parteneriat pentru Transparență.

Achizițiile publice în viziunea societății civile din Cimișlia

participanți dege. Noțiuni defavorabile ale sistemului de achiziții publice: actorii sistemului și responsabilitățile lor, cadrul legal și normativ secular.

Experța AO „Prospect” Olga Zlati
Participanți au menționat importanța Societății civile locale în monitorizarea achizițiilor publice ale APLe, rolul societății civile în procesul de derulare a procedurilor de achiziții publice.

Natalia Răileanu, președinta AO „PRO Cimișlia”

Douăzeci de reprezentanți ai ONG-urilor și mass media din raionul Cimișlia s-au inițiat în monitorizarea achizițiilor publice la nivel local în cadrul unui seminar de instruire, organizat de AO PROSPECT din orașul Cimișlia la gălăști luni septembrie 2022 cu tematica „Achizițiile publice în viziunea societății civile”. Evenimentul a avut loc în cadrul proiectului „Monitorizarea achizițiilor publice în raionul Cimișlia”, implementat de Asociația Obștească „Prospect”, în calitate de beneficiar de sub-grant a proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice”. Proiectul este implementat de către Institutul pentru Dezvoltare și Inițiativa Sociale (IDIS) „Viitorul”, în parteneriat cu Fondul de Parteneriat pentru Transparență (SFA). Proiectul urmărește susținerea reformelor în domeniul achizițiilor publice în Moldova, care vor spori transparența și corectitudinea achizițiilor publice prin abilitarea cetățenilor de a responsabiliza instituțiile relevante.

Vasile Sidor, ONG Dezvoltare prin implicare
„Am aflat multe informații utile astăzi. Nu cunoșteam cum din perspectiva societății civile se poate participa la procesul de achiziții publice. Mă bucur, că autoritățile publice din raionul Cimișlia, sunt deschise, transparente. Fiecare cetățean poate monitoriza procesul de achiziții publice”.

Experța AO Prospect, Olga Zlati, a informat

Un interes deosebit a trezit sesiunea privind integritatea achizițiilor publice la nivel local. Studiul de caz: experiența proiectului „Monitorizarea achizițiilor publice în raionul Cimișlia”. Astăzi s-a vorbit dege situația construcției trotuarului adiacent drumului Albina - Fetțița în luna iulie 2022, când monitorii AO Prospect au sesizat Autoritatea Contractantă - CR Cimișlia - despre abaterile de la caietul de sarcini, alături de întreprinderea constructoare trotuarului cu o lățime de 1,2 m în loc de 1,5 metri. Până la urmă s-a decis să construiască trotuarul mai îngust, dar mai lung, pentru că stâlpii de electricitate nimeriseră pe trotuar. A fost o creștere de proiectare. În prezent, AO Prospect monitorizează implementarea achizițiilor publice în raionul Cimișlia pe 9 obiecte. În special, construcția de drumuri de nivel raional.

Situația la obiectul - L554 Albina - Fetțița - R3 (Pavarea trotuarului adiacent drumului)

Mass media îi revine un rol deosebit de important în monitorizarea achizițiilor publice. Televiziunea locală, Radio, ziarul, Rețeaua Sociale - vns să facă cât mai transparent procesul de achiziție, să reflecte etapele de organizare a achizițiilor publice, folosirea eficientă a banilor publici.

AO Prospect Cimișlia va desfășura în luna noiembrie 2022 un seminar privind organizarea și desfășurarea achizițiilor publice cu participarea agenților economici, reprezentanților APLe, membrilor Grupului de lucru pentru achiziții publice a raionului Cimișlia.

Viorica Strălicu, expertă AO PROSPECT.

AO PROSPECT FOR TRANSPARENT

AO PROSPECT este un proiect al partenerilor. Achizițiile publice sunt un proces deschis și transparent. Achizițiile publice sunt un proces deschis și transparent. Achizițiile publice sunt un proces deschis și transparent.

AMV: Povestiți-ne un pic despre proiectul „Monitorizarea achizițiilor publice pentru anul 2022 din raionul Cimișlia” și anume scopul acestuia, perioada, beneficiarii și rezultatele așteptate.

Andrei Bargan: Proiectul „Monitorizarea achizițiilor publice pentru anul 2022 din raionul Cimișlia”, implementat în perioada aprilie – decembrie 2022 a avut drept scop consolidarea integrității achizițiilor publice în raionul Cimișlia prin monitorizarea lor de către societatea civilă locală. Ne-am concentrat pe domeniul construcției și reparației drumurilor locale. Am ales acest tip de achiziții în domeniul infrastructurii pentru că este vulnerabil ilegalităților și considerat cel mai puțin transparent. Ne-am concentrat pe contracte de valoare înaltă (per total erau achiziții de peste 10 mln lei). Am monitorizat astfel șapte obiecte de reparație a drumurilor locale (Gradiște-Coștangalia, Batîr-Ciuflești, Albina-Fetțița, Hîrtop-Mereni, Mihailovca-Stația Cimișlia, Topal, Sagaidac-Suric) și două obiecte de infrastructură din raionul Cimișlia și anume reparația capitală a acoperișului Spitalului raional Cimișlia și amenajarea terenului adiacent a Muzeului de Istorie, Etnografie și Artă din orașul Cimișlia.

Proiectul și-a început activitatea în aprilie 2022 și deși unele achiziții începuseră, am reușit timp de nouă luni de zile să le monitorizăm. Am atras experți locali în achiziții publice și am solicitat Consiliului raional Cimișlia să ne includă în Grupul de lucru raional pentru achizițiile publice. La început erau cam rezervați față de noi, nu permiteau să fotografiem, să filmăm, apoi au devenit mai cooperanți și am ajuns să participăm la toate ședințele. Astfel, Asociația obștească „Prospect” este deocamdată unica asociație obștească reprezentată la ședințele Grupului de lucru pentru achizițiile publice în raionul Cimișlia.

Am avut întâlniri pe teren cu primarii și locuitorii unde s-au reparat drumurile; am desfășurat și o campanie de informare a cetățenilor despre achizițiile publice. Menționez aici și postările publicate pe rețelele sociale, articolele și materialele publicate pe website-ul www.mediatv.md, posturile TV și de radio local, cât și în ziar privind desfășurarea achizițiilor publice. De asemenea, am elaborat și diseminat [pliantul informativ „Stegulețele roșii în achizițiile publice din raionul Cimișlia în anul 2022”](#), reprezentând astfel, o sinteză a monitorizării de către asociația noastră.

AMV: Ce rezultate au fost atinse în cadrul proiectului? Care au fost cele mai realizabile și tangibile rezultate?

Andrei Bargan: Am observat că unele abateri în achizițiile publice se fac din necunoașterea legislației. Ne-am propus și am realizat două ateliere de instruire în domeniul achizițiilor publice cu partici-

parea a 51 de reprezentanți ai administrației publice locale, agenților economici, ONG-urilor locale și mass media locală. Unii primari ne-au invitat să facem astfel de instruirii și prin primării pentru viitor.

Pe baza monitorizărilor efectuate am realizat și distribuit 200 de pliante despre punctele vulnerabile în procesul de achiziții publice, așa numitele „stegulețe roșii” - semnale de alarmă în procesul de achiziții publice.

S-a constatat planificare defectuoasă și abateri de la caietul de sarcini. Astfel, în urma monitorizărilor efectuate am constatat la obiectul L-554 Albina Fetița R-3 (pavarea trotuarului adiacent drumului) agentul economic, SRL „Provladina Construct” a încălcat prevederile Caietului de sarcini. Conform caietului de sarcini, trotuarul trebuia să fie de 190 m lungime cu lățime de 1,5 m. Conform verificărilor din teren efectuate de echipa AO „Prospect”, trotuarul executat a fost de fapt de 250 m, cu lățimea-1,2 m. Motivul schimbărilor a fost acela că la lățimea de 1,5 m, pe trotuar nimereau pilonii de electricitate existenți.

Și pentru că bugetul nu a prevăzut finanțare pentru lucrări de reamplasare a stâlpilor, Asociația obștească „Prospect” a propus Consiliului raional Cimișlia să ajusteze lucrările la caietul de sarcini, ori să opereze oficial modificări în proiect și caietul de sarcini. S-a modificat, până la urmă, proiectul și trotuarul a fost construit mai îngust (1,23 m), dar mai lung (250 m), iar acest caz a fost reflectat și în mass-media locală.

Un alt „steguleț roșu” a fost, că în Planul anual de achiziții publice al raionului Cimișlia pentru anul 2022 au fost inițial prevăzute achiziții pentru obiecte ce nu se încadrează în subordinea autorității raionale (de exemplu drumuri sau poduri care se află în gestiunea primăriilor). Până la urmă, ele au fost excluse din Planul pentru achiziții publice.

La fel, am constatat prin intermediul proiectului că rapoartele de monitorizare sunt elaborate și publicate pe pagina web a autorității contractante – www.raioncimislia.md, dar au un caracter formal și nu conțin informații cu privire la etapa de executare a obligațiilor contractuale, cauzele neexecutării, reclamațiile înaintate și sancțiunile aplicate, mențiuni cu privire la calitate executării contractului etc.

În prevenirea și demascarea abaterilor în procesul de achiziții publice la nivel local au fost implicați și tinerii. Astfel, elevii Liceului Teoretic „Ion Creangă” din orașul Cimișlia au realizat un teatru social cu genericul „Achiziții publice de ochii lumii”, improvizând o ședință a Consiliului Local unde se împărțeau banii din buget pe interese de grup și personale, cu atestarea conflictelor de interese. Unele scene au fost inspirate din cazuri reale de achiziții publice la nivel local. Ca rezultat, a crescut gradul de conștientizare și încurajare a cetățenilor de a fi mai implicați în procesul decizional.

Iar personal, proiectul „Monitorizarea achizițiilor publice pentru anul 2022 din raionul Cimișlia” m-a ajutat să cunosc mai multe acum despre achizițiile publice. Mi-am făcut și adepti, dar și critici. Cred că astfel de monitorizări trebuie realizate pe o perioadă mai mare de timp, pentru a urmări tendința schimbărilor și impactul.

AMV: Ce impact a avut proiectul asupra situației achizițiilor publice din raion și ce s-a schimbat în acest sens la nivelul autorităților publice locale și a celorlalți actori implicați în procesul de achiziție publică?

Andrei Bargan: Impactul monitorizării urmează să-l apreciem în următorul an, dar deja putem spune că cetățenii din raionul Cimișlia sunt mai bine informați despre achizițiile publice locale. Sper ca în raionul Cimișlia să nu mai fie planificată construcția trotuarelor prin sat cu pilonii de electricitate care nimeresc în centrul trotuarului, iar agenții economici să respecte caietele de sarcini și să nu modifice din mers lucrările.

AMV: Care sunt recomandările față de autorități în ce privește desfășurarea achizițiilor publice?

Andrei Bargan: Aș recomanda o planificare mai chibzuită a achizițiilor publice. Și aici mă refer ca procedurile de achiziții publice să înceapă mai de vreme, la început de an și nu prin lunile septembrie, căci în prag de iarnă calitatea lucrărilor de construcție a drumurilor suferă. Totodată, aș recomanda ca reprezentanții Consiliului raional să verifice pe teren schemele și planul geometric

al construcțiilor – uneori proiectarea se face din birourile de la Chișinău și nu e ajustată în teren. Iar consilierii din raionul Cimișlia să verifice dacă obiectele propuse în Planul de achiziții sunt în subordinea Consiliului raional.

AMV: Ce le-ați recomanda altor organizații ale societății civile care intenționează sau monitorizează achizițiile publice la nivel local?

Andrei Bargan: Să studieze mai întâi Ghidul de monitorizare a achizițiilor publice: Instrument pentru societatea civilă, elaborat de IDIS „Viitorul”, deoarece ajută foarte mult. Să solicite în scris includerea reprezentanților ONG-ului, cetățenilor voluntari în componența Grupului de lucru pentru achiziții publice a localității și ulterior să prezinte rezultatele monitorizării achizițiilor publice la ședința Consiliului local, cu titlu de informație, cel puțin.

AMV: Cum vedeți achizițiile publice în raionul Cimișlia în următorii doi, trei ani?

Andrei Bargan: Sper ca deja în anul 2023 să existe mai multe persoane și ONG-uri locale, reprezentate în grupurile de lucru pentru achiziții publice în instituțiile publice din raionul Cimișlia. În următorii doi, trei ani îmi doresc să nu avem abateri de la legislație în procesul de achiziții publice.

- **Vă mulțumim pentru interviu!**

*Pentru conformitate,
Ana-Maria Veverița*

ACHIZIȚIILE SECTORIALE DIN MOLDOVA, EVALUATE DE ASOCIAȚIA PENTRU GUVERNARE EFICIENTĂ ȘI RESPONSABILĂ ÎNTR-O SERIE DE PUBLICAȚII

» În perioada iunie-decembrie 2022, Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER) a monitorizat procedurile de achiziții desfășurate în conformitate cu prevederile [Legii 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale](#), în cadrul proiectului „Monitorizarea achizițiilor sectoriale în Republica Moldova”, desfășurat de A.O. AGER, în calitate de beneficiar de sub-grant a proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice”.

Iar principalele constatări și concluzii observate pe parcursul activității de monitorizare desfășurată sunt prezentate în [Raportul de monitorizare a achizițiilor sectoriale](#), lansat în ianuarie 2023. În baza concluziilor, raportul conține o serie de sugestii și recomandări, atât de ordin legislativ și normativ, cât și de ordin funcțional, orientate spre îmbunătățirea sistemului de achiziții sectoriale din Republica Moldova.

Raportul a fost elaborat în rezultatul analizei a aproximativ 100 de proceduri de achiziție desfășurate conform Legii nr. 74/2020, a datelor despre contractele atribuite și datelor din Buletinele

Achizițiilor Publice disponibile pe [pagina web a Agenției Achiziții Publice](#), datelor din SIA RSAP MTender, precum și a deciziilor emise de către Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor (în continuare ANSC). La fel, reprezentanții AGER au solicitat informații, au participat în calitate de reprezentanți ai societății civile în grupurile de lucru ale entităților contractante pentru anumite proceduri de licitație și au asistat la ședințe publice de examinare a contestațiilor la ANSC.

Nu în ultimul rând, monitorii AGER au organizat o masă rotundă la 31 octombrie 2022 cu reprezen-

tanți din partea entităților contractante, Ministerului Finanțelor, Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, Curții de Conturi și din partea societății civile, în cadrul căreia au fost discutate provocările cu care se confruntă părțile implicate în aceste procese și posibile soluții. Raportul conține sinteza problemelor și erorilor identificate, împreună cu recomandări formulate în vederea eficientizării procesului de achiziție publică, atât prin prisma modificărilor legislative necesare, precum și a măsurilor concrete ce trebuie întreprinse de către actorii cheie din domeniu.

În urma monitorizării achizițiilor sectoriale, echipa AGER a constatat că unele dintre entitățile contractante nu au personal calificat pentru realizarea eficientă a achizițiilor.

Achizițiile din sectorul utilităților au fost reglementate pentru prima dată în Republica Moldova prin Legea nr. 74, adoptată la 21.05.2020, intrată în vigoare un an mai târziu. Această lege transpune directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale. Rațiunea reglementării achizițiilor din sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale este asigurarea transparenței și concurenței și respectarea obligațiilor aplicabile în domeniul mediului, social și al muncii. Aceste principii reies din art. 28 din Legea nr. 74/2020 și sunt înrădăcinate în principiile Tratatului de Funcționare a UE și, în particular, în prevederile despre libera circulație a bunurilor și serviciilor, dreptul de stabilire și libertatea de prestare a serviciilor. Mijloacele financiare utilizate pentru realizarea achizițiilor în sectoarele menționate nu sunt întotdeauna de la bugetul de stat. Cu toate acestea, asigurarea concurenței și transparenței acestor achiziții este relevantă din următoarele considerente: Importanța strategică a sectoarelor respective; Calitatea de entități contractante (autorități publice, întreprinderi publice sau persoane juridice, inclusiv agenți economici, care funcționează în baza unor drepturi speciale sau exclusive, acordate conform legislației de o autoritate competentă); Sursa de finanțare (chiar și atunci când resursele financiare nu sunt de la bugetul de stat, acestea sunt obținute din activitate de antreprenoriat desfășurată în baza unor drepturi speciale sau exclusive, acordate conform legislației de o autoritate competentă); Sursa de finanțare (chiar și atunci când resursele financiare nu sunt de la bugetul de stat, acestea sunt obținute din activitate de antreprenoriat desfășurată în baza unor drepturi speciale sau exclusive, acordate conform legislației de o autoritate competentă).

La aproape trei ani de la adoptarea legii, reglementarea achizițiilor în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale este încă rudimentară. Așadar, în urma monitorizării achizițiilor sectoriale, echipa AGER a constatat că unele dintre entitățile contractante nu au personal calificat pentru realizarea eficientă a achizițiilor. Acest

lucru se datorează în special faptului că, până la intrarea în vigoare a Legii nr. 74/2020, actualele entități contractante erau exceptate de la aplicarea Legii nr. 131/2015 în baza art. 5, iar o altă Lege similară nu a fost aplicabilă. Respectiv, o parte din actualele entități contractante nu se conduceau de nici o reglementare administrativă a achizițiilor, pe când unele entități contractante desfășurau achizițiile în baza unor regulamente specializate domeniului lor de activitate, ce diferă substanțial de Legea nr. 74/2020. În același timp, instruirile cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr. 74/2020 desfășurate de Agenția Achiziții Publice au fost superficiale și puține entități contractante au participat la ele. Alte pregătiri nu au existat, iar o autoritate responsabilă care să explice modul de aplicare a Legii nr. 74/2020 nu există. Respectiv, fiecare entitate contractantă a ajuns să aplice sau să nu aplice Legea nr. 74/2020 după propriile sale interese și viziuni. Acest lucru duce la o incoerență în achizițiile sectoriale și o lipsă de predictibilitate și stabilitate juridică.

De asemenea, lipsește o mare parte din legislația secundară necesară pentru desfășurarea achizițiilor sectoriale. Această problemă adâncește și mai mult neclaritățile și inconsecvențele în aplicarea Legii nr. 74/2020. Astfel, în lipsa formularelor standard, în lipsa unor reglementări clare ce trebuie să fie prevăzute în legislația secundară, entitățile contractante adoptă fiecare propria abordare cu privire la aspectele reglementate. Acest lucru duce la un haos juridic, unde nici măcar nu este clar dacă acțiunile entităților contractante sunt legale sau nu.

Pentru a îmbunătăți sistemul achizițiilor sectoriale, echipa AGER propune următoarele recomandări care trebuie realizate în cel mai scurt timp posibil: Adoptarea cadrului legal normativ secundar aplicabil achizițiilor sectoriale; Instituirea unei autorități responsabile pentru achizițiile sectoriale; Instruirea personalului din cadrul entităților contractante în domeniul achizițiilor sectoriale; Instituirea obligației de desfășurare a achizițiilor sectoriale prin SIA RSAP și Reducerea termenelor de desfășurare a achizițiilor sectoriale.

Totodată, Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă AGER a editat primul [Ghid cu privire la aplicarea Legii 74 din 21.05.2020](#) privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale.

Scopul acestui ghid este familiarizarea cu prevederile Legii Nr. 74/2020 privind achizițiile sectoriale, și anume când și cum acestea trebuie aplicate. Din cauza faptului că Legea nr. 74/2020 a fost aprobată și a intrat în vigoare ulterior Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, multe persoane continuă să facă referire la prima în cazul achizițiilor sectoriale. De asemenea, sunt și cazuri în care este aplicată în mod eronat Legea Nr. 74/2020.

Acest ghid este destinat operatorilor economici interesați să participe la achizițiile sectoriale și entitățile contractante. De asemenea, acesta poate servi drept reper pentru societatea civilă care monitorizează achizițiile sectoriale.

Activitățile au avut loc în cadrul proiectului „Monitorizarea achizițiilor sectoriale în Republica Moldova”, implementat de A.O. „Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă AGER”, în calitate de beneficiar de sub-grant a proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice”. Proiectul este implementat de către IDIS „Viitorul”, în parteneriat cu Fondul de Parteneriat pentru Transparență (SUA). Proiectul urmărește susținerea reformelor în domeniul achizițiilor publice în Moldova, care vor spori transparența și corectitudinea achizițiilor publice prin abilitarea cetățenilor de a responsabiliza instituțiile relevante.

PROVOCĂRILE JURNALIȘTILOR ȘI ACTIVIȘTILOR ÎN DOCUMENTAREA ARTICOLELOR DESPRE ACHIZIȚIILE PUBLICE, DISCUTATE CU AUTORITĂȚILE

» Jurnaliștii de investigație au discutat provocările în documentarea articolelor despre achizițiile publice, în cadrul unui eveniment organizat de Asociația Media-Guard la care au participat și reprezentanții instituțiilor responsabile. Lipsa informațiilor despre achizițiile efectuate de către întreprinderile de stat, dar și lipsa informației complexe privind finalitatea tenderelor au fost printre principalele subiecte discutate. În cadrul evenimentului au fost, de asemenea, prezentate rezultatele proiectului „Consolidarea capacității de monitorizare a achizițiilor publice pentru jurnaliști și activiști”, desfășurat de Asociația Media-Guard.

În cadrul unei conferințe organizate la 19 ianuarie, la care au participat Victor Spînu, deputat, Comisia de control al finanțelor publice, Sergiu Căinăreanu, șeful Direcției Achiziții Publice din Ministerul Finanțelor, Natalia Postolache de la Agenția Achiziții Publice, Mihai Furnica de la Agenția de Governare Electronică, precum și mai mulți jurnaliști de investigație de la Ziarul de Gardă, activiști civici și studenți, reporterii au reclamat lipsa de transparență în domeniul achizițiilor desfășurate de întreprinderile cu capital majoritar de stat, dar și posibilitățile reduse de monitorizare a executării contractelor de achiziție.

De asemenea, în cadrul evenimentului au fost prezentate rezultatele proiectului „Consolidarea capacității de monitorizare a achizițiilor publice pentru jurnaliști și activiști”, desfășurat de Asociația Media-Guard pe parcursul a opt luni, timp în care am publicat trei investigații jurnalistice, care pot fi citite [aici](#), [aici](#) și [aici](#), am organizat două sesiuni de comunicare cu participarea autorităților competente în domeniul accesului la informația de interes public, am organizat o [tabără de vară](#) în cadrul căreia, experți în achiziții, transparență, acces la informație, dar și jurnaliști au instruit 15 tineri în domeniul achizițiilor publice.

Tinerii au învățat cum sunt organizate achizițiile publice, ce informații pot găsi pe portalurile tender.gov.md, mtender.gov.md și ansc.md și care este cadrul legal al sistemului de achiziții publice, cum să identifice teme în sistemul de achiziții care i-ar afecta pe cei mai vulnerabili, cum să documenteze averile funcționarilor, care sunt baze de date utile pentru a verifica ipoteza unor tendere cu probleme, care sunt riscurile de corupție în achizițiile publice, cum să formuleze solicitările de informație ca să obțină dosare privind achizițiile publice, ce este clientelismul politic și ce efecte are și cum pot monitoriza problemele de interes la nivel local.

Ulterior, jurnaliștii le-au asigurat participanților mentorat timp de câteva luni, iar tinerii au organizat sesiuni de comunicare despre monitorizarea achizițiilor publice în comunitățile lor – la universitate, la liceu sau în Centrele de tineret, sau au documentat și redactat articole jurnalistice despre achizițiile publice problematice. Printre articolele documentate se numără unul despre licitația cu un singur participant, câștigată de firma la care fiul primarului din Hâncești este asociat. Un alt articol se referă la firma fondată de un deputat PAS, care a încasat milioane de lei pentru reparația unui drum. O participantă a analizat lista de interdicție a operatorilor economici și a descoperit că unele companii introduse în acea listă câștigă în continuare concursuri de achiziție. De asemenea, ea a analizat ce achiziționează instituțiile publice pe timp de criză și a scris despre firmele unui consilier raional de la Călărași, „abonate” la bugetul public. Toate aceste articole pot fi citite [aici](#).

Evenimentul a fost găzduit de Centrul de producții și tehnologii pentru Film, Media, Gaming și New Media din cadrul USM, Mediacor.

Acest material este produs în cadrul proiectului „Consolidarea capacității de monitorizare a achizițiilor publice pentru jurnaliști și activiști”, desfășurat de Asociația Obștească „Media-Guard”, în calitate de beneficiar de sub-grant al proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice”. Proiectul este implementat de către Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, în parteneriat cu Fondul de Parteneriat pentru Transparență (SUA). Proiectul urmărește susținerea reformelor în domeniul achizițiilor publice în Moldova, care vor spori transparența și corectitudinea achizițiilor publice prin abilitarea cetățenilor de a responsabiliza instituțiile relevante.

Sursa: www.mediaguard.ngo

800 000 DE LEI PENTRU REPARAȚII LA SPITALUL RAIONAL RÎȘCANI. DUPĂ CE AU FINALIZAT LUCRĂRILE AU ÎNȚELES CĂ LIPSESC PRIZELE

INSTITUȚIA MEDICO SANITARĂ PUBLICĂ
SPITALUL RAIONAL RÎȘCANI

TVN | ȘTIRILE NORDULUI

REPARAȚIE CA LA CARTE, DOAR CĂ FĂRĂ PRIZE

» Reparație ca la carte, doar că fără prize, becuri și întrerupătoare. Acum câteva luni Consiliul Raional Rîșcani a alocat peste 800.000 de lei pentru reparația farmaciei și a laboratorului din cadrul Spitalului Raional Rîșcani. Abia după finalizarea lucrărilor și-au dat seama de gafa comisă și au încheiat un alt contract pentru a instala sistemul de electricitate. Întrebați de ce s-a ajuns la una ca asta, președintele raionului și conducerea spitalului au pasat responsabilitatea.

Din banii alocați a fost schimbat sistemul de încălzire, cel de apeduct și canalizare, ferestrele și ușile.

ALEXANDRU CRIGAN,
director A.O „Localinvest”:

„Dacă ne uităm formal, conform caietului de sarcini, antreprenorul a îndeplinit tot ce era indicat în caietul de sarcini. Dar în rezultatul monitorizării noi am constatat lucruri care nouă ne par ciudate, de exemplu, într-o încăpere de aceasta, de fapt în amândouă, lipsește abso-

lut în totalitate sistemul electric. După ce se va finaliza această reparație, se va face un alt contract, cu un alt antreprenor sau tot cu același, dar altă procedură, care va prevedea și instalarea sistemului electric. Dar atunci cum facem, spargem pereții existenți, proaspăt reparați, pentru ca să tragem cablul.”

Potrivit directorului asociației obștești care a monitorizat cheltuirea banilor publici în cadrul unui proiect implementat de Promo Lex, agentul economic care a efectuat lucrările de reparație,

a instalat din banii săi, în una din cele două spații reparate, o cabină de duș, care nu figurează în caietul de sarcini. Lucru care trezește semne de întrebare.

ALEXANDRU CRIGAN,
director A.O „Localinvest”:

„Dacă e să vorbim despre blocul sanitar, acolo situația este puțin alta. Caietul de sarcini prevede reparația, instalarea veceului, dar când am fost în misiunea de monitorizare am constatat că antreprenorul a instalat și o cameră de duș, care nu era în caietul de sarcini. Antreprenorul a zis că nu pretinde bani, a făcut asta ca un fel de cadou.”

Deși recunoaște că caietul de sarcini pentru executarea acestor lucrări a fost întocmit de subalternii săi, președintele Consiliului Raional Rîșcani, Vasile Secrieru, spune că responsabilitatea pentru contractarea acestor servicii o poartă administrația Spitalului raional.

VASILE SECRIERU,
președintele raionului Rîșcani:

„Însăși procedura de licitație și contractul de achiziție a fost semnat de către directorul instituției. În partea ce ține de contribuția consiliului raional Rîșcani, a fost suna financiară planificată, plus susținerea metodologică a specialistului care lucrează în aparatul președintelui raionului, specialist în domeniul achiziției publice. – dar caietul de sarcini? – a

conlucrat și a contribuit secția construcției. – din cadrul consiliului? – exact, da.”

Directorul spitalului, Nicolae Ursu, s-a arătat deranjat de învinuirile care i se aduc, dar spune că instituția medico-sanitară are deja semnat un contract cu un agent economic care va efectua lucrările de montare a sistemului de electricitate.

NICOLAE URSU,
director Spitalul Raional Rîșcani:

„Avem încheiat un contract care se ocupă anume cu lucrările ce țin de electricitate și ei cum finalizează și este actul de recepție, este contractul de 160 și ceva de mii de lei și renovăm tot sistemul de electricitate din încăpere. Contractul este încheiat. Noi cu dumnealor ne-am înțeles că totul va merge deasupra.”

Cât privește cabina de duș instalată din banii antreprenorului, directorul spitalului spune că inițiativa îi aparține agentului economic.

NICOLAE URSU,
director Spitalul Raional Rîșcani:

„Pe parcurs a apărut solicitarea din partea la lucrători că ar fi bine și antreprenorul din propria inițiativă, a zis că poate paralel să facă asta. Bani sunt publici și bineînțeles nu avem de unde și nu a fost preconizat în buget. Asta deja este chestiunea antreprenorului.”

ANDREI CUPRINSCHII,
antreprenor:

„Ca o binefacere, un ajutor, am făcut o cabină de duș să aibă lucrătorii farmaciei. Este pentru lucrătorii farmaciei, ne-am sfătuit cu șeful farmaciei, eu i-am propus așa o idee să facem o cabină de duș, el a fost de acord. – reiese ca un fel de cadou de la agentul economic. – da da, așa.”

În perioada 2021-2022 agentul economic care a efectuat aceste lucrări de reparație a încheiat contracte cu Consiliul raional Rîșcani în valoare de minim 3,3 milioane de lei.

TERMOIZOLAREA FAȚADEI GRĂDINIȚEI NR. 1 DIN CAHUL. O FIRMĂ DIN COMRAT A DEVENIT CÂȘTIGĂTOARE A LICITAȚIEI DUPĂ CE A CONTESTAT REZULTATELE INIȚIALE

» În luna mai 2022, Primăria mun. Cahul anunță o licitație deschisă, cu valoarea estimativă de circa 3.351 mii lei fără TVA pentru achiziția a lucrărilor de „Construcția acoperișului și termoizolarea fațadelor blocurilor la Grădinița de copii nr. 1 ”Ghiocel”, str. C. Negruzzi nr. 133, mun. Cahul (etapa II – termoizolarea fațadelor)”.

Centrul Contact – Cahul a analizat [procedura de achiziții](#), caietele de sarcini, dar și ofertele care au fost înaintate către autoritatea locală. Despre modul în care a avut loc achiziția și cine a obținut contractele de „Construcția acoperișului și termoizolarea fațadelor blocurilor la Grădinița de copii nr. 1 ”Ghiocel”, str. C. Negruzzi nr. 133, mun. Cahul (etapa II – termoizolarea fațadelor)”, citiți în continuare.

CE PREVEDE DOCUMENTAȚIA DE ATRIBUIRE

Potrivit anunțului de participare publicat de Primăria mun. Cahul, termenul de executare a contractului ar fi de maxim 6 luni, operatorii economici ar urma să prezinte o garanție bancară pentru ofertă de 1% din valoarea ofertei. Cifra minimă de afaceri solicitată de autoritatea contractantă (legea permite ca cifra minimă de afaceri ar putea fi stabilită de maxim 6.6 milioane lei) este de 3.5 milioane lei.

Totodată, o cerință inclusă în caietul de sarcini a fost „Confirmare privind vizita obiectului”, confirmare care ar urma să fie eliberată de către responsabilii din cadrul Primăriei Cahul.

Criteriul de evaluare aplicat pentru atribuirea contractului : cel mai bun raport calitate-preț, iar pentru stabilirea celui mai bun raport, autoritatea contractantă a stabilit 4 factori de evaluare: 1. Valoarea ofertei (80%); Experiență similară, cu prezentarea contractelor similare cu o valoare minimă de 2 milioane lei (10%); Deținerea certificatelor ISO (5%) și perioada de garanție asupra lucrărilor minim 24 luni (5%).

De menționat că în criteriile privind eligibilitatea nu se regăsește „Deținerea certificatelor ISO”, iar operatorul economic care le deține, are din start 5 puncte (procente) punctaj suplimentar la evaluarea ofertelor. Această abordare a autorității contractante permite accesul la achiziție și pentru companiile care nu dețin certificate ISO, iar în cazul oferirii unui preț mai mic, acestea ar putea să obțină contractul de achiziții.

CE PRESUPUN LUCRĂRILE

Conform caietului de sarcini, lucrările sunt împărțite pe 3 domenii generale: Fațade, Tâmplarii și Pereu. Lucrările la fațadă presupun desfacere tencuiei pe o suprafață de 640 m²; Grunduirea suprafețelor și tencuiei de 2 cm grosime pe su-

prafața de 400 m²; Termoizolarea exterioară a pereților clădirii cu plăci de vată minerală de 10 cm grosime, densitatea de 145kg/m³, pe o suprafață de 2044 m²; Aplicarea manuală a Grindului de cuarț „Gleta” și tencuieli exterioare de 2-3 mm cu amestec TINC pe suprafața totală de 2160 m².

De asemenea au fost incluse lucrări de placare a pereților din plăci de ceramica-granit pe suprafața de 94 m², dar și repararea și Placarea cu plăci din granit ceramic a treptelor din cadrul instituției. Lucrările de tâmplărie prevăd înlocuirea ferestrelor și ușilor din masă plastică cu suprafața de 14,3 m² și respectiv 24 m² și confecționarea și montarea unei uși din metal. Lucrările la pereu presupun turnarea pardoseli din beton cu grosimea de 10 cm pe suprafața totală de 585 m².

CINE A PARTICIPAT LA LICITAȚIE

La licitație au participat două companii: Lifestar – Com SRL cu oferta de 2 762 852,20 MDL fără TVA și VIZOL- STUDIO SRL cu oferta de 3 183 273,86 MDL fără TVA. Potrivit deciziei inițiale a grupului de lucru pe achiziții a Primăriei mun. Cahul, contractul a fost atribuit Lifestar – Com SRL care a propus o ofertă cu circa 421 mii lei mai puțin decât VIZOL- STUDIO SRL.

Decizia de atribuire nu a convenit VIZOL- STUDIO SRL. și a fost contestată conform procedurii la Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor. Potrivit contestației, VIZOL- STUDIO SRL specifică aspecte ce tin de neconformitatea ofertei depuse de concurent, și anume:

- 1 Contrar prevederilor art. 64 din Documentația Standard pentru realizarea achizițiilor publice de lucrări (aprobată prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 69/2021), SRL „Lifestar-Com” nu a atașat la ofertă împuternicirea.
- 2 Un alt aspect ce tine de neconformitatea ofertei tine de faptul că propunerea tehnică nu corespunde cerințelor din documentația

de atribuire și anume la prezentarea ofertei nu a fost prezentat graficul privind execuția lucrărilor.

- 3 Al treilea aspect, referitor la neconformitatea ofertei, are în vedere calculul salariului muncitorilor in domeniul construcțiilor, care prevede, conform datelor Biroului Național de Statistică pentru trimestrul IV 2021, unde salariul brut este de 8775,00 lei/169 ore rezultă 51,92 lei/oră.

Totodată, operatorul economic denunță anumite încălcări referitor la cerințele de calificare: *„Considerăm că și la acest capitol SRL „Lifestar-Com” nu le-a întrunit așa cum a fost prezentat în anunțul de participare. Primăria municipiului Cahul, prin anunțul de participare la licitație, în pct. 16.17 a solicitat documentul – confirmare privind vizita obiectului. Confirmarea se va elibera în bir. 315 pentru operatorii economici care vor efectua obiectele expuse la licitație”.*

VIZOL- STUDIO SRL solicită anularea deciziei autorității contractante privind atribuirea contractului companiei SRL „Lifestar-Com” și obligarea Primăria municipiului Cahul să reevalueze ofertele, depuse în cadrul licitației în cauză.

Drept argumente principala la solicitările expuse în contestație, primăria mun. Cahul a specificat că împuternicirea și graficul de executare a lucrărilor au fost prezentate de Lifestar-Com la data de 1 iulie ca urmare a solicitării din partea autorității.

„Referitor la confirmarea privind vizita de lucru, secretarul grupului de lucru a precizat în cadrul ședinței privind evaluarea ofertelor, că S.R.L. „Lifestar-Com” nu a vizitat obiectul și nici nu a solicitat documentația tehnică spre a fi studiată, în perioada de până la data-limită de depunere a ofertelor. Asemenea confirmare nu a fost eliberată companiei SRL „Lifestar-Com”, dar grupul de lucru a considerat aceasta ca fiind o „abatere neînsemnată” de la documentația de atribuire” se spune în răspunsul Primăriei Cahul.

SRL „Lifestar-Com” a venit de asemenea cu argumente privind învinuirile aduse, inclusiv cu motivele lipsei certificatului de vizită la obiect: „Referitor la confirmarea privind vizita de lucru, secretarul grupului de lucru a precizat în cadrul ședinței privind evaluarea ofertelor, că SRL „Lifestar-Com” nu a vizitat obiectul și nici nu a solicitat documentația tehnică spre a fi studiată, în perioada de până la data-limită de depunere a ofertelor. Asemenea confirmare nu a fost eliberată companiei SRL „Lifestar-Com”, dar grupul de lucru a considerat aceasta ca fiind o „abatere neînsemnată” de la documentația de atribuire”.

După analiza solicitărilor și argumentelor din ambele părți, Agenția a dispus:

- 1** SE ADMITE contestația nr. 02/620/22 din 15.08.2022, depusă de către „Vizol – Studio” SRL, pe marginea rezultatelor desfășurării procedurii de achiziție publică nr. MD-1652257711346 din 01.06.2022, privind achiziția „Construcția acoperișului și termoizolarea fațadelor blocurilor la Grădinița de copii nr. 1 „Ghiocel”, str. C. Negruzzi nr. 133, mun. Cahul (etapa II – termoizolarea fațadelor)”, inițiată de către Primăria municipiului Cahul;
- 2** SE ANULEAZĂ decizia nr. 21056285 din 08.08.2022 de atribuire a contractului aprobată în rezultatul desfășurării procedurii de achiziție publică nr. MD-1652257711346 din 01.06.2022, privind achiziția „Construcția acoperișului și termoizolarea fațadelor blocurilor la Grădinița de copii nr. 1 „Ghiocel”, str. C. Negruzzi nr. 133, mun. Cahul (etapa II – termoizolarea fațadelor)”, inițiată de către Primăria municipiului Cahul, inclusiv toate actele subsecvente acesteia;
- 3** SE OBLIGĂ Primăria municipiului Cahul, ca măsură de remediere, în termen de până la 10 zile de la recepționarea prezentei decizii, să reevalueze oferta operatorului economic „Lifestar Com” SRL primită în cadrul procedurii de achiziție publică nr. MD-165225771134. Potrivit Tender.gov.md6 din 01.06.2022, cu

4

luarea în considerare a constatărilor din partea motivată a prezentei decizii;
SE OBLIGĂ Primăria municipiului Cahul, în termen de 3 zile din data adoptării măsurilor de remediere dispuse prin prezenta decizie, să raporteze Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor cu privire la realizarea acestora, cu anexarea actelor confirmative în acest sens.

Astfel, conform deciziei Nr. 03D-568-22 Data: 12.09.2022, contractul a fost atribuit VIZOL- STUDIO SRL.

PROFILUL COMPANIEI CÂȘTIGĂTOARE

Potrivit datelor IDNO.md, Societatea cu Răspundere Limitată VIZOL- STUDIO SRL este fondată de Igor Zaharia și având adresa juridică în mun. Comrat.

Întreprinderea a fost înregistrată în anul 2001 și are un spectru mai larg de genuri de activitate cum ar fi și servicii publicitate, comerțul cu amănuntul al îmbrăcăminte, a textilelor, a încălțămintei și articolelor din piele, dar și activități conexe construcțiilor.

Potrivit tender.gov.md, compania în anul 2022 a înregistrat șapte contracte de achiziții, la o valoare totală de circa 10 milioane lei. Din cele șapte achiziții revendicate, cinci sunt implementate în raionul Cahul, dintre care trei cu Primăria mun. Cahul.

Acest material este un produs al proiectului „Achiziții publice transparente”, desfășurat de A.O. Centrul CONTACT-Cahul, în calitate de beneficiar de sub-grant al proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice”. Proiectul este implementat de către Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, în parteneriat cu Fondul de Parteneriat pentru Transparență (SUA). Proiectul urmărește susținerea reformelor în domeniul achizițiilor publice în Moldova, care vor spori transparența și corectitudinea achizițiilor publice prin abilitarea cetățenilor de a responsabiliza instituțiile relevante.

Sursa: www.ziuadeazi.md